

(Galicja)

SV. KUNIGUNDA pri Celju - p.c.

1.

L.1881 stiessen die Arbeiter beim Erneuerung des Pflasters der Kirche auf ein ca 16cm im Durchmesser haltendes Gefäss aus gewöhnlichem grauen Hafnerthon, welches auf einem ähnlichen, jedoch mindestens 25 cm im Durchmesser haltenden Gefässen vom gleichen Material stand. Die Form beider war die der heutigen Kochtöpferei, wie sie in jedem Bauernhause der hiesigen Gegend zu finden sind. Beide zertrümmerten die Arbeiter beide Gefässer. Der Inhalt derselben bestand aus einerseitig geprägten Silberpfennigen, Halb - Bracteaten, vornehmlich der Zeit von Rudolf I bis Rudolf IV angehörig, durchwegs wieder Pfennige, und erst später gelang es mir einige wenige Stücke ausfindig zu machen, die als Aglajer angesprochen wurden. Sämtliche Stücke waren gut erhalten, wenngleich theilweise patinirt. Im Durchmesser wogen 100 Stück derselben 62-63 Gramm. Das Material ist kupferreiches Silberblech von sehr geringer Stärke.

Wie dir Münzen an ihren Fundort gelangten, kann man die Vermuthung dahin aussprechen, dass, nachdem über der Fundstelle die Kirchenbank für bevorzugte Persönlichkeiten stand, einer der Patronatsherren diesen Punct für den sichersten Bergungsort erkannt und gewählt haben mag für die Dauer bewegter unsicherer Kriegszeit.

Nato sledi seznam najdenega denarja.

MDZK: št. 20, 1.1894, str. 59. Notizen, von Bergrath Riedel.

N.F.

Vastniki gradu Prešnik so povečali p.c.sv. Kunigunde na gori l.1691 s tem, da so prizidali kapelo sv. Trojice.

Ign. Orožen: Das Dekanat Neukirchen l.1893, str. 519.

zgodovina

L.1881 so našli v tleh prezbiterija lonec s starim srebrnim denarjem, del tega so poslali v muzej v Celje, drugi del je bil prodan. Opis najdbe str. 551. Denar iz okr. 1400 -15.

Ign. Orožen: Das Dekanat Schallthal, l.1884, str. 550-552.

(St. Kunigund).

Orientacija pravilna, Cerkev leži na strmem hribu v n. viš. 574 m.

Viri in literatura: Ign. Orožen: Bistum und Diözese Lavant III. Saunien. Maribor 1880; Kronika in inventarji fare Galicija:; M. Marolt: Dekanija Celje II. Celje 1932.

Cerkev sestavlja: pravokotna zvonik, pravokotna ladja s pričeljano 3/8 zaključeno kapelo na jugu, sorazmerno dolg 3/8 zaključeni prezbiterij z na severu pričeljano pravokotno zakristijo. Gradnja je kamenita, ometana. Zvonikova streha laternasta, pločevinasta; Ladžina in nižja prezbiterijeva sedlasta, škriljeva.; kapelina sedlasta, škriljasta, zakristijska pultasta, škriljeva.

Zunanjščina: Banjasto svodena zvonica ima dohod le od spredaj. Je polkrožno zaključen. Zvonik je nerazčlenjen. V južni steni ima dve zašiljeni in eno kasnejše, polkrožno zaključeno lino. Vse so posnete na ajdovo zrno. Žvonove line so polkrožno zakljčene. Stene prehajajo v trikotna čela. Laternasta streha. V ladjo vodi iz zvonice pravokoten, na ajdovo zrno prizidan portal. Levo ima ladja 2, desno pa 1 zašiljeno, a ne prvotno okno. 3/8 zaključena kapela sv. Trojice je opasana s talnim zidcem. Ima pravokoten portal ter enaki okni v oblikah podolžnicah. Okni krasi zidec in akantov preplet. Ožji in kasneje za 1 m povisano prezbiterij ima v desni podolžnici mlajše, v poševnicah pa 2 originalni šilasti iz okni s krogovičjem v oblikah polovičnega štirilista. Pravokoten portal v levi podolžnici vodi v zakristi, ki ima zunanjih vhod in 3 pravokotna okna izvedena v stilu 18. stol. Robove je imela cerkev opečno poslikane.

Notranjščina: Tlak šamoten. Ládja ima banjo s sosvodnicami, prepasano z oprogo, ki veže dvapilastra in oprego, ki veže dve konzoli. Trikrat konveksno izbočeni kor počiva na 2 stebričih in 3 banjah. Ladja je neokusno poščikana od Vrenkota l. 1882. Polkrožno zaključeni slavolok vodi v kapelo sv. Trojice, katero krasí šibek venčni zidec. Obok je banjast in okrašen z medaljonom. Zaključek ima apsidalno polkulapo na sosvodnicah. Ožji in nižji prezbiterij ima rahlo zašiljeno banjo z 2 križnima in 1 radialnim obokom. Globoko izžbebljena rebra počivajo na geometričnih konsolah. Sklepniki: ščitek z belim pasom na rdečem polju, ščitek z zvezdo in rožo ter okrogla roseta. Ornamentalna slikarija je od Hatzla. Prezbiterijevi stranici sta na koncu nekoliko vdolbeni zaradi širine prejšnjega oltarja. Slavolok je polkrožen. V njega je vzdiana marmorna plošča z napisom: PAR. JOS. MOTOH, SYND. JOAN. DIMEC ET JAC. WEBER A. 1881 ECCL. RESTAURARI JUNGI, FORNICEM NAVIS, FENESTRAS CHORUM ORGANUM, PAVIMENTUM FIERI, ALTARIA REGULARI FECERUNT.

Oprava: Glavni oltar je neogotski. Kipi Kunigunde, Eme, Elizabete in Henrika so brez vrnosti. Svečniki so iz prejšnjega oltarja. So leseni ter iz l. 1755, ko je bil oltar iz l. 1643. obnovljen.

Stranska oltarja sta točen posnetek petrovških oltarjev sv. Florijana in Maritna. Renovirana sta bila l. 1857. V desnem je Vrenkova slika sv. Valentina (podpis: Jos. Wrenk pinx. 1857) in v atiki sv. Mihaela ter kipa Simona in Jude. V levem sta zppet Vrenkovi sliki sv. Helene in Neže ter kipa dveh neznanih svetnic. Oltarja sta iz l. pol. 19. stol. Hranita lepe kanonske tablice, kombinirane s svečnikom iz sredine 18. stol. Oltar sv. Trojice. Zidana menza. Dvakrat pravokotno lomljena predela se končuje v krilni konsoli. V polkrožno zaključeni vdolbini nastavka skupina sv.

Trojica, nato 2 vijugasta stebra, školjkasti vdolbini s kipoma Petra in Janeza Krstnika ter končno ornamentalni ušesi. Ogredje je členovito. Atiko flankirata vijugasta stebra, na segmentih puta. V trolistni vdolbini atike kip MB z angeli, nad ogredjem atike med ornamentalnim zaključkom sv. Michael. Bogati dekor, angelske glavice, vase, svečniki. Tabernakelj je približno istočasen. Za oltarjem napis: HERR DOHAN BAPTISTA KÖRTNIK PAROCHUS MARCUS STROSPURGER MALLER ZEHPROPST ANDRE TRATNIK UND MM HANNS POTOZNIK 1694.

Prižnica je Vrenkovo delo iz 1. 1853. Vrednost je rokodelska. Orglje so Vrenkove, neogotske s slikama Davida in 2 angelov.

Oprema: V prezbiteriju so hranjeni 3 dobi kipi iz prejšnjega glavnega oltarja iz 1. 1643.: MB s krono iz žezlom, v naročju Jezus, pri nogah dva angela, sv. Henrik in sv. Kunigunda.

Stekleni leštenec je bilo delo iz prejšnjega stoletja.

Zvonik: Povišan je bil za nadstropje 1. 1867-68. Tedaj je dobil sedanje streho, katero je izdelal Janez Sadnik iz Žalc. Stare zvonove line so še dobro vidne, 2 sta zazidani, 1 predelana v linico in pri tem uporabljen gotski fragment neke druge linice. Zvon ima napis: NICOLAUS BOSET ZU CILLI GOS MICH ANNO 1664. V zvoniku so ostanki rokodelske izdelanega Križevega pota iz 1. pol. 19. stol. Viden je ladjin omet.

Podstrešje: Ladjini oboki so opečni. Aer ladjinih sten niso dvigovali, segajo globoko na podstrešje. Obokanje je izvršil 1. 1881. Matija Podgoršek iz Šmertnega v Rožni dolini. Lepo se vidi, kako sta bili prizidani 1. 1691. kapela in v 18. stol. zakristija.

Resume: Cerkev je bila zgrajena v 2. pol. 14. stol. Imela je obokan prezbiterij in ravno krito ladjo. Kot kažejo sledovi ometa, je bil zvonik prizidan šele kasneje, vsekakor pa pred 1. 1500. Leta 1690 -91. je bila prizidana kapela sv. Trojice, v 2. pol. 18. stol. pa zakristija. L. 1867 -68. je bil dvignjen zvonik, l. 1881. pa obokana ladja. Kdaj je bil povisan prezbiterij, se ne ve, verjetno pa v času prizidave zakristije. Od stare oprave je ostal le Strassburgerjev oltar ter nakaj kipov glavnega oltarja. Stranski olattrji so verjetno delo Götzlove delavnice, a od Vrenka neštetokrat poslikani,

Monservatorske opombe: Cerkev je v redu zediv-drževana.

Opombe: Cerkev se prvič omenja l. 1436. Pod njenim prezbiterijem so našli zakopane novce iz začetka 15. stol.

V zakristiji shranjena misala, sta iz let 1651., in 1727 ter iz Benetk.

J. Curk: Celjska topografija, rkp. str. 40, 40, zapiski 1957.